

13. 5. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Varování na krabičkách cigaret by měly doplnit obrázky

Česká republika je podle odborníků na dobré cestě, když nutí výrobce cigaret k tomu, aby na krabičkách dali větší prostor varování o škodlivosti kouření. Varování by ale podle nich byla účinnější, pokud by text doplnily obrázky. Vyhláška od 1. května přikazuje výrobcům vyhradit pro výstražná konstatování 30 procent přední a 40 procent zadní plochy krabičky, zatímco dříve stačila procenta čtyři.

"Je to jen dobře, i když si myslím, že by to klidně mohlo být na 50 procentech ploch, a to i s obrázkem," řekla ČTK Eva Králíková z Kliniky pro odvykání kouření z 1. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

Zvětšení varování uvítala také Kateřina Langrová z České koalice proti tabáku. "Je to samozřejmě účinnější," uvedla. Kritizovala ale, že Česká republika přijala jen minimální verzi evropské normy. "Vývoj spěje nezadržitelně k tomu, že varování bude doplněno obrázky tak, jako tomu dnes je už v Kanadě, v Austrálii a v dalších zemích," řekla.

Kanada, kde jsou už od roku 2001 na krabičkách například fotografie plic postižených rakovinou, snímek srdce se stopami po zástavě či kouřící ženy v pokročilém stupni těhotenství, už provedla první průzkumy účinnosti nové formy varování. Kombinace textů a obrázků má podle nich šedesátkrát větší vliv na rozhodnutí přestat nebo vůbec nezačít kouřit, než jen text samotný. Tři čtvrtiny dotázaných se shodly, že většího a kombinovaného varování si všimnou více.

Skeptičtěji se k varováním o škodlivosti kouření staví předseda Asociace českých reklamních agentur a marketingové komunikace Pavel Brabec. "Já si myslím, že to asi neodradí mladé lidi od toho, aby s kouřením začínali. Ale určitě nikdo neřekne, že to je něco, co by tomu pomáhalo. Je to věc, která je nutná, ale je prokázáno, že když dáte umrlčí lebku na láhev alkoholu, tak si to lidé stejně koupí," řekl.

Nová vyhláška kromě velikosti plochy mění také znění varování tak, aby byla důraznější. Výrobci cigaret mají pro přední stranu na výběr ze dvou varování, na zadní straně se kuřáci setkají až se 14 texty.

Protože výrobci mohou až do konce dubna příštího roku prodávat cigarety vyrobené před 1. květnem, které na sobě nesou starší podobu varování, kupují kuřáci zatím krabičky jako dosud. Výrobci cigaret odhadují, že jejich zásoby se vyčerpají během několika týdnů.

Podle statistik v České republice pravidelně kouří čtvrtina populace. Znepokojení vyvolává fakt, že kouřit začínají děti stále mladší a zvyšuje se podíl mladých žen kuřáček. Podle šetření Státního zdravotního ústavu kouří pravidelně sedm procent lidí mladších 18 let.

Reklama na cigarety patří k nejvíce odmítaným reklamám. Na konci roku 2003 se podle výzkumu společnosti TNS Factum pro její naprostý zákaz vyslovilo téměř 40 procent lidí. Její omezení podpořila třetina dotazovaných, naprostou volnost by této reklamě dalo necelých 20 procent. Propagaci reklamy na tabákové výrobky častěji odmítají ženy, muži jsou tolerantnější.